Ad Illuſtriſ. ac Reuerendiſſ. Principem

DOM.VM CAROLVM MEDICES

S.R.E. CARDINALEM

Matthæi Venturij à Ciuitate Burgi Sancti Sepulchri Carmina.

FLORENTIÆ, Apud Coſinum Iunctam.
Superiorum permiſſu 1617.

Illuſtriſs. ac Reuerendiſs. Principi

CAROLO MEDICES
S. R. E. CARDINALI
AMPLISSIMO.

MATTHAEVS VENTVRIVS.

FERTVR Cardinalis ampliſſime, Laurus ſanitatem conciliare, quo argumento Veteres Lauri folia dabant ineuntibus Magiſtratum; hæc tibi vbi primùm Purpuratum te Senatorem Roma deſtinauit debebam, ſed quæ mihi tellus ea ferret non erat; quod enim dicunt Apollini in totius Orbis terrarum diſtributione mihi plane euènit, at illum à ſpe continuo deduxit Oceanum, in ſpe me retinet adhuc. Nunc quod terra negat, ingenium hactenus ſterile concedit, & hæc carmina, folia à doctarum frontium corollis decerpta ad te mittit, quæ dum illis mei euentum aucuparis, crepitent vtinam abunde, quod ſi euenire præuideam, dicam, & merito vna cum Tibullo.

Laurus vbi bona ſigna dedit gaudete Coloni.

Cura vt valeas, & hoc qui ſolus trinus vnus eſt Deus faxit. Florentiæ Calendis Octobris 1617.

MATTHÆI VENTVRII

Epigramma ad Curioſum.

MIttimus hæc Domino tenuiſſima Carmina noſtro,
Quando etiam arrident munera parua Ioui.

9

NYMPHÆ AD DIANAM

PRO SERENISSIMO COSMO II.

Magno Æthruriæ Duce IV. ægrotante.

DIVA quam gelidi colunt
Montes, quam tacitum Nemus,
Fontes, & vaga Flumina,
Nympharumq́ue leues Chori
Naiades, Dryadesq́ue.
Quam Manes metuunt nigri
Iunonem, cui lucida
Cælo ſydera ſeruiunt,
Et quam ſollicito vocant
Fletu triſte dolentes.
Audi quid manus ambiat
Caſtarum innuba Virginum:
Huc veni, & maciem, & febrim
Pelle, quæ fera nobiles
COSMI paſcitur artus;
Non te qui Arboribus fluunt
Humores fugiunt Dea,
Affixæq́; monent piam
Templis te tabulæ ſacris,
Et te poſſe mederi:

Trecentas ſceleris tenent
Puras Tartara fabulas,
Vitæ ſcilicet integer
Vir vnus ſuperis locis
Hoc noſtro ſiet orbe;
Amicas Dea ſupplici
Aures porrige carmini,
Da quæ poſcimus, & pia
Si tua ſumus in fide
Noſtris annue votis;
Non vnum tibi concidet
Victima caput horridum,
Votiuis neque pendula
Flectet litia ſæpibus
Magis digna tabella;
Votum non metuat pium
Solui Delia, ſit ratum;
Sic molli Bromio minor,
Et ſic crinis Apollini
Tuo ſit mage longus,
Sic fœda Veneris canat
Nonumquam Puer improbus
Et ficto grauidus dolo
Noſtro de grege nobilem
Inſignemque triumphum:
Paſtores meritæ decem
Tauros paſcite Cintiæ

Qui

Qui cornu indomiti petant,
Et ſpargant procul arduo
Mobiles pede arenas,
Jam ſerta impediant caput
Roſis mixta rubentibus,
Et iam multifida face
Lunæ carmina concinens
Quiſque prodeat Vrbe,
Audijt Dea ſupplices,
Læuus intonuit Polus,
Et nunc Coruus ab Ilice
(Oſcen Ales Apollinis)
Dexter dextera dicit.

HIRVNDINVM FESTVM.

APennini, Nemorumque ſinus
Iam ſatis altæ tenuere Niues;
Ager ardenti purpuret Oſtro,
Et odoriferis ebria gemmis
Mollia circum niteant Prata,
Et fœcundet placidus dulci
Rore ſupinas Zephirus glebas,
Sileant clauſo carcere Venti,
Et reſoluto pede cliuoſos
Lubrica Montes Flumina fugiant
Stupefacta ſatis torpuit vnda;

Ver labentis floſculus anni
Blanda iocoſi Mater Amoris
Multo redeat varium flore,
Viridem lucis reddat honorem
Viduosque noua fronde maritet;
Venit Hirundo pulcros Soles
Cælo referens, & humo algenti;
Huc huc propera bellula Hirundo
Hos Virgo fert tibi Vermiculos,
Hęc ſub trabibus paruula tecta
Facilique luto ponit Cunas;
Plaudite Veſtes nimium attritæ
Querulo ſtridet pendula nido
Pinnasq; probat Nuncia Veris;
Plaudite Pueri, gaudete Senes
Venit Hirundo pulchros Soles
Cęlo referens, & humo algenti:
Fer ſacra mihi thura Miniſter
Quo vaga nobis reddita Hirundo est
Iuuenes mecum celebrate diem;
Veluti numquam Thura, precesquè
Iouis offendunt terribile caput,
Non ſecus hæc nos nunquam offendat
Semel in anno reditura dies:
Hæc pede nudo cecinit Flamen
Faſciola oculos tenui ſeptus,
Et dein tacitus venerans dextro
Cornu tepida ſternuit Aræ.

IOCVS CONVIVALIS.

IOVIS, & Semeles Gnate iocoſe
Plaudito, & interludito grauida
Archetypa mero feruidiori,
Huc & adeſto Bacche ſecundus,
Huc vbi cyatis Aſarota natant
Tibi quos libat lęta Iuuentus;
At vos procul hinc Limphæ fugite,
Nam limphato mens noſtra mero
Limphatur, ament vos Seniores;
Puer à ſummo comitte iocos
Age circumfer Pateris Ornum,
Quiſque Camænas impare numero
Coluit, ter da Cyatos ternos;
Amat, & Phæbum quiſque canorum
Tu cuique iterum prome falernum:
At Conuiuę dicite Amores
Venus orta mari ſi face mutua,
Faciat, Veſtras Veneres vrat,
Puer vndecumum Cyatum promet,
Sed prome Puer, cerne rubeſcunt
Veridica rubor cordis lingua,
Nec ſiſte, ſenas fundere Pateras
Imperat almus Tuſcorum Rex,
Tu funde, & vos fuſas bibite
Bene eum, bene vos, bene me cupidi;

Et

Et vt improbulos fugiat numerus
Turbate illas, millia deinde
Bibite, & centum pocula, neu vos
Faſcinet vllus, neue inuideat;
Quin & Veneres, atque lepores
Inter cyatos vſurpate
Aenigma ſimul ludite cæcum,
Incipio, & iter molior altum.
Pò *Fluuius Tuſco ſermone caput,*
CV *Bis decuma notat venter, & vnum*
La *Luſtra, & ſignant pedes extremam*
Quam blanda tenet Muſica vocem,
P *Capitis primum deme elementum,*
Ocula *Et dein bone vir ſic age ſemper.*
Modo Conuiuæ, ſoluite vos hæc,
Aut bibite, hæc eſt pœna luenda;
Ah ah agnoſco cupitis bibere,
Et non duros ſoluere nexus
Bibite, & vini me raptat Amor
Iam ſitio omnes Aenigma ſuum
Dicant, erit & conſumpta ſitis
Sic mens expers mi mea dictat.

IN NVPTIAS SERENISS. FERDINANDI Gonzagæ, & Sereniſs. Catharinę Medices

Mantus Δαφνομαντικά.

AGE. Flora da virentis
Mihi Daphnidis capillos;
Age Flora da reciſæ
Mihi Daphnidis corollam;
Age Nuptiæ vmbilicum
Mihi Laurus hæc recludet;
Tacitis fauete linguis
Pueri, & ſimul Puellę
Themis alma mi ſecunda eſt;
Caput hæc tegat corolla
Folia hæc foci cremate;
Moueo manus ad Aram
Hecate faue triformis.
Crepitant, io, tricuſpis
Modo ſurgit ignis, hęret
Modo rectus, atque fumus
Fugiens petit nitentes
Rutilos Poli Maniplos
Sinuoſus haud pererrans;
Age Flora Nuptiales
Celebra dies iocoſa,

Iuuenes

Iuuenes, ſeneſque plaudant,
Age Manto nuptiales
Celebra dies iocoſa,
Iuuenes, ſeneſque plaudant,
Quater ò beata Flora
Quater ò beata Manto;
Age Flora redde Verſus
Tua Manto quos citabit;
Triplici velut colore
Tria necto fila, Amoris
Secus haud liganto vincla
Animos viri, & Puellę;
Tonat vt Polus ſiniſtro
Latere audis, atque dulce,
Cape Symbolum futuri;
Veni Hymen, Sacraſque flammas
Quate io manu ſecunda,
Teneram ad Virum Puellam
Rape Hymen, Hymen honeſtus;
Ita caſta Manto Floræ
Cecinit comam ſoluta.

AD

AD SERENISS. COSMVM Magnum Æthuriæ Ducem IV.

NOnnulli Cithara potentiori
O COSME emeritos canent honores,
Canent impauidos Duces, & Arma
Horrenda horribili potentia Hoſti;
Sed nulli emeritos amantiori
Coſme Dux Cithara canent honores,
Hi ſunt carminibus potentiores,
Sumus nos animis amantiores.

De aſſumptione D. Camilli Campiglij ad Principatum Piſææ Academiæ Epigramma ad inuidum.

ANXIVS euentu digitos corrode ſecundo
Liuide gliſcentem ruptus in inuidiam;
Emerita iuueni uirtus uice militat, et ſors
Alphæis ullum nec magis Alpha decet.

Tumulus Franciſci Adiunctij Iuuenis cum Virtute tum Religione præſtantiſsimi ſub nomine Coridonis. Vrna loquitur.

HIC Coridon? fallis, nomen vix hic Coridonis,
Mi hoc Mater, peperit cętera Cœlicolis.

De Equa Illuſtriſsimi Cardinalis Medices Equorum miſſo brauio donata.

PVluere vbi primo viſa eſt excreſcere tellus
Effrenis, & amans feruere campus Equis,
Conſtitit atque ſidem patiens Auriga morari
Ignifer vſque moræ prodidit indocilis.
Pura volans Equa mox ventos prauertis aperto
Carcere nec celeres ſentit arena pedes,
Palluit aſpectu primo Sol aureus, Aethon
Te putat eſſe, ſuum te putat eſſe Phlegon
Aſt vbi vidit Equam rubuit, didicitq; potentes
Non magni ſolos currere Solis Equos.

NATALIA D. N. IESV CHRISTI.

VALE carminibus potens, & Arcu
Apollo, & latices ſoue canoros,
Sudare hos didicit lapis citato
Fumantis pede Pegaſi Magiſtro:
Vale, & Pierio iugo triumpha,
Sed Bullæ teneant ſinum valentes;
Et vos Ardalides Deę valete,
Sat luſi nucibus nuces relinquo:
Tu Mater ſimul & pudica Virgo,

Quæ

Quæ Nata es Geniti, Patriſque Mater,
Cuius non hederæ comam ſequaces,
At Luna at nitidę Poli facellæ,
At Sol luminibus ſuis coronant,
Meis tu fidibus benigna leges
Et Plectri mihi iura da recentis
Natales meditor dies JESV:
Proles Japeti fores adumbra
(Multa dum tremulæ nitent lucernæ)
Daphnis virginea coma fugacis,
Et cretata nouo nitore veſtis
Jncede atque ſacrum diem frequenta
Toga candidior, rubente flamma
Aurum pura velut quater recoctum;
Aures vello, ſacer dies JESV
Venit, Sol radio ſereniori,
Et fluctus Pelagi minor quiete,
Verni Cloridos, & greges odoræ
Teſtantur, tumet omnis in tenellos
(Quam cana Zephirus leuis pruina
Maritat) variata gleba Flores;
Jo dicite carmen, eia carmen
Jo dicite noſter hic dies eſt
Mortales, Hominum Patris Parentem
Hic vidit teneram dies MARIAM;
Carmen ludite Naiades fugaces,
Carmen reddite candidæ Napeæ,

Carmen dicite Flamines ſacrati,
Carmen plaudite vos Olympi Ocelli,
Quando Filius eſt potens IESVS;
Sed qui nunc veniunt ſonus ad aures?
De cęna entheus ecce Flamen omnes
Interpellat, io manus vocatæ
Ite in gaudia, pſallite & Tonantem,
Dicatus rediјt dies IESV
Conuiuator io Deus, Deorum.
Et Conuiuia, quin & ipſe IESVS
Conuiualia, magnus, & Sacerdos
Cœnæ eſt maximus Arbiter ſacratæ;
Conuiuæ eia agite & Deum frequentes
Læto carmine tollite vſque Cœlum
Ad Cœnam properate ſumptuoſam,
Panem qui comedet Sacrum peribit
Numquam, & conſpicuus perenne viuet.

In Domini Natiuitatem.

DEſine mirari natum Præſcipe Tonantem:
Incoleret Cœlos Atria ſi cuperet.

In Herodem.

DEciperis ferro perimens tot perfide Pupos
Si fatale putas ſeruitium fugere;
Quot perimis Pupos tot millia ſeruitiorum
Stulte paras redeunt in caput arma tuum.

Muſam inuitat ad lachrymas in die obitus D. N. IESV CHRISTI.

DECVS Sicelidum Choro
Iouis Nata Diespitris
Euterpe huc propera, huc ades
Auulſa comas,
Abſciſa genas.
Non te purpura contegat,
Non aurata holoſericas
Veſtes fibula mordeat,
Pullata huc ades
Neglecta huc veni,
Et heu diuide flebili
Neruo triſtia Carmina
Redundantibus imbribus
Suffuſa oculos
Reſperſa ſinus;
Ille Semideum Deus,

Magnus

Magnus ille Hominum Parens,
Io lurida in Arbore
Pendens moritur
Pendet moriens;
Multo vulnere ſaucius
Venis quam vomit horrida
Sacri Flumina ſanguinis,
Crudi Chalibes,
Cruda ingenia;
Crinis quem vaga ſtrinxerant
Signa ſyderea Domus
Cæleſti Diademate,
Sentis rigidi
Sertum patitur;
Manus, quæ ſeriem tenent
Rerum, & lubrica ſæcula
Voluunt pollice prouido,
Heu Clauus habet
Et Clauus hebes;
Sacratum latus effodit
IESV fera Lancea,
Cuſpis inuida, & impia
Quam dulce latus,
Quam ſuaue aperis,
Pedes, exiguum quibus
Scabellum fuerat Solum
Heu dolor, dolor improbus.

Tela

9 356788